

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою
Національного аерокосмічного
університету ім. М.С. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Заступник голови вченої ради
 О.В. Гайдачук
«21» лютого 2018р., протокол № 7

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**

для здобуття освітнього ступеня бакалавра
на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста
(нормативний термін навчання – на 2 курс)

зі спеціальності

053 Психологія

(освітня програма **Психологія**)

у 2018 році

Харків
2018

ВСТУП

Вступне випробування для здобуття освітнього ступеня бакалавра на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста зі спеціальності **053 Психологія** (освітня програма **Психологія**) відбувається відповідно до «Правил прийому на навчання до Національного аерокосмічного університету імені М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» в 2018 році» у формі індивідуального письмового фахового іспиту, який приймає екзаменаційна комісія з певної спеціальності (освітньої програми), склад якої затверджується наказом ректора Університету.

До фахового іспиту входять питання за темами:

- особливості пізнавальних процесів
- психологія особистості
- емоційно-вольова сфера особистості

Перелік питань за темами наведений у програмі.

Критерії оцінювання знань

1. Результат фахового іспиту визначається за шкалою від 100 до 200 балів.

2. Фахове вступне випробування складається зі 100 тестових завдань. Кожна вірна відповідь оцінюється в 1 бал. Загальна сума визначається кількістю виконаних завдань.

3. Мінімальна кількість балів за вступне випробування, визначених за шкалою, зазначеною в п.1, з якими вступник допускається до участі у конкурсі, складає 120 балів.

1. Питання за темою "Особливості пізнавальних процесів"

Психологія пізнавальних процесів. Пізнання і пізнавальні процеси. Загальна характеристика пізнавальної сфери людини. Загальне уявлення про відчуття. Відчуття як базовий пізнавальний процес. Можливості класифікації відчуттів. Основні характеристики і властивості відчуттів. Якість відчуттів. Загальне визначення сприйняття. Основні властивості образів сприйняття: реальність, предметність, константність, означенність, структурність, полімодальність, анізотропність, історичність, біполярність. Види образних явищ. Суб'єктно-орієнтований підхід до вивчення сприйняття. Об'єктно-орієнтований підхід до вивчення сприйняття. Структуралістська теорія: сприйняття. Проблема уродженого і набутого в сприйнятті. Константність сприйняття. Сприйняття руху. Сприйняття часу. Види оптичних викривлень.

Загальні уявлення про увагу. Увага як фундаментальна властивість свідомості і діяльності. Явища, ефекти і критерії наявності уваги. Вибірковість свідомості і вибору діяльності. Критерії уваги. Походи до вивчення уваги. Основні властивості уваги. Класифікації і види уваги. Теорії уваги.

Підходи до вивчення пам'яті. Метафори пам'яті. Визначення пам'яті. Основні процеси, структури, змісти і зв'язки пам'яті. Основні факти і закономірності пам'яті. Основні класи явищ пам'яті. Порівняльна характеристика класифікацій пам'яті. Види, рівні і типи пам'яті. Модальності і рівні пам'яті. Етапи формування пам'яті. Класифікація пам'яті. Характеристика сенсорної пам'яті. Основні методи і результати її дослідження. Іконічна пам'ять. Характеристика короткочасної пам'яті. Основні методи і результати її дослідження. Контрольовані процеси в короткочасній пам'яті: повторення, структурування, їхньої функції. Проміжна й оперативна пам'ять. Характеристика, структура і види довгострокової пам'яті. Експерименти на вільне пригадування. Позиційні ефекти і їхнє пояснення. Структура довгострокової пам'яті. Образи пам'яті:

характеристика, методи і результати досліджень. Первинна і вторинна пам'ять. Субпроцеси пам'яті. Характеристика систем пам'яті. Проблема і модель подвійності пам'яті. Етапи переробки інформації.

Теорії пам'яті. Проблема формування навичок і умінь. Навчання і розуміння. Способи розвитку пам'яті. Мнемотехніка.

Загальна характеристика уяви і його роль у психічній діяльності. Види уяви. Репродуктивна і творча уява. Індивідуальні особливості уяви. Характеристика ступеня розвитку уяви. Основні типи уяви. Етапи розвитку уяви. Способи розвитку уяви.

Природа мислення. Основні характеристики мислення як вищої психічної функції. Фізіологічна основа мислення. Основні форми мислення. Основні види розумових операцій. Мислення й інтелект. Поняття інтелекту. Структура інтелектуальних здібностей. Роль спадковості і середовища у формуванні інтелекту. Інтелект і поведінка людини. Проблема інтелекту у психології.

Література

1. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб, 2001
2. Маклаков А. Общая психология. – СПб, 2000.
3. Максименко С.Д. Загальна психологія.- Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2000
4. Сергєєнкова О.П. Загальна психологія. – Київ.: «Центр учбової літератури», 2012.
5. Шиффман Х. Ощущение и восприятие. – СПб, 2002.

Питання склала

канд. псих. наук, доц.

Літвінова В.Я.

2. Питання за темою «Психологія особистості»

Основні аспекти проблеми особистості в психології. Диференційно-психологічна стратегія визначення особистості. Основні проблеми

диференційно-психологічного опису особистості (здібності, темперамент, характер, індивідуальний стиль діяльності, статеві та вікові властивості, типології індивідуальності, структура індивідуальності). Мотиваційно-динамічний підхід. Особистість як система мотивів. Психоаналітичні теорії особистості. Особистість у гуманістичному підході. Особистість і діяльність. Проблема вивчення мотиваційних факторів особистості (емоції, воля, потреби, мотиви, структура і формування особистості). Соціально-психологічна модель. Особистість у системі соціальних відносин. Когнітивний підхід. Особистість і пізнання. Основні характеристики когнітивного підходу (проблема ситуативної мотивації, рівень домагань, мотивація досягнення, самопізнання, самооцінка, особистісний ріст).

Самосвідомість та її місце в психічній організації людини. Рівні розвитку самосвідомості. Самосвідомість та образ Я. Структура образу Я: емоційний та пізнавальний аспекти. Поняття Я-концепції: усвідомлення власних психічних властивостей як наслідок порівняння з іншими людьми. Рефлексія та внутрішній діалог як передумова формування самосвідомості. Ідеальне та реальне Я. Самооцінка та рівень домагань як елемент структури особистості. Умови та шляхи самоактуалізації особистості. Особистісне зростання. Проблема самоактуалізації.

Визначення темпераменту. Гуморальні теорії темпераменту. Нейродинамічний підхід до дослідження темпераменту. Основні властивості нервової системи (сила, рухливість, урівноваженість) і типи вищої нервової діяльності. Проблема співвіднесення властивостей нервової системи і типів темпераменту. Загальна характеристика властивостей темпераменту. Роль темпераменту в діяльності. Поняття індивідуального стилю діяльності

Основні проблеми психології характеру. Визначення характеру. Співвідношення темпераменту і характеру. Характер як система відносин людини до світу, інших людей, самого себе. Риси характеру. Структура характеру. Захисні функції характеру. Характер як індивідуальний життєвий стиль особистості.

Поняття здібностей у психології. Визначення здібностей. Здібності як уроджена і набута риса. Проблема спадкування і розвитку здібностей. Здібності як продукт взаємодії генетичних чинників та факторів середовища. Задатки як органічні передумови здібностей. Структура здібностей. Загальні і спеціальні здібності. Загальне уявлення про сензитивні періоди в розвитку здібностей. Здібності й обдарованість.

Література

1. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб, 2001
2. Маклаков А. Общая психология. – СПб, 2000.
3. Максименко С.Д. Загальна психологія.- Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2000
4. Сергєєнкова О.П. Загальна психологія. – Київ.: «Центр учбової літератури», 2012.
5. Жидко М.Е., Кочемировская Е.А. Основы прикладной и экспериментальной психологии. – Х., 2002.

Питання складала

канд. псих. наук, доц.

Старовойт Т.П.

3. Питання за темою "Емоційно-вольова сфера особистості"

Загальна характеристика психології емоцій. Основні проблеми психології емоцій. Специфіка психологічного відображення в емоціях. Співвідношення емоцій і процесів пізнання. Предметність емоцій. Емоції і процеси мотивації. Емоції як внутрішній регулятор діяльності.

Види емоційних проявів. Поняття емоції, афекту, настрою, пристрасті, переживання. Емоції як процес і як стан. Види емоційних станів. Поняття емпатії. Види емпатії

Функції емоцій: підходи і теорії. Мотиваційні функції емоцій: оцінка, спонукання, стереотипного дозволу ситуації, організації/дезорганізації, активації, регуляції. Вплив емоційної активації на продуктивність і якість діяльності. Поняття оптимуму емоційної активації. Когнітивні функції емоцій.. Експресивна функція емоцій. Умови виникнення емоційного процесу. Обумовленість емоцій потребами і ситуацією.

Різні підходи до розуміння і дослідження волі. Функції волі в різних підходах. Поняття волі, вольової дії і вольової регуляції. Співвідношення вольової і довільної регуляції. Психологічні механізми вольової регуляції. Вольове зусилля як механізм вольової регуляції. Розвиток вольової регуляції в онтогенезі. Вольові властивості особистості, структура вольових якостей. Виховання і самовиховання волі.

Основні проблеми і поняття психології мотивації. Потреба як основа процесів мотивації. Загальна організація мотиваційної сфери особистості. Проблема класифікації мотивів.

Співвідношення біологічного і соціального рівнів мотивації. Специфіка мотиваційної сфери людини. Соціальна детермінованість та опосередкованість інтелектом мотивації людини. Виховання як умова мотиваційного розвитку людини.

Види потреб і загальні принципи функціонування мотивів: задоволення-невдоволення, редукції напруги, посилення напруги, підтримки оптимуму активації. Проблема базових потреб людини. Рішення цієї проблеми в різних школах і напрямках психології. Види базових потреб. Біологічне і соціальне в розвитку мотивації людини. Типологія мотивів теорії діяльності. Цінності, інтереси, норми як мотиваційні утворення. Постійна мотивація. Ситуативна мотивація. Квазіпотреби. Ситуативна мотивація і процеси пізнання. Рівень домагань і мотивація досягнення.

Зовнішня і внутрішня мотивація. Мотивація і пізнавальна сфера особистості. Основні характеристики когнітивного підходу до опису структури особистості. Когнітивний контроль і когнітивні стилі:

полезалежність, імпульсивність, гнучкість. Загальне представлення про когнітивну складність.

Література

1. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб, 2001
2. Маклаков А. Общая психология. – СПб, 2000.
3. Максименко С.Д. Загальна психологія.- Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2000
4. Сергєєнкова О.П. Загальна психологія. – Київ.: «Центр учбової літератури», 2012.

Питання склала

канд. псих. наук, доц.

Бідюк І. А.

Завідувач кафедри 707

Гульман Б.Л.

Програму розглянуто й узгоджено на випусковій кафедрі психології (707)

Протокол № 6 від «15» січня 2018 р.

Програму вступного випробування для здобуття освітнього ступеня бакалавра на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста зі спеціальності **053 Психологія** (освітня програма **Психологія**) узгоджено науково-методичною комісією Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» з галузей знань «Культура і мистецтво», «Гуманітарні науки», «Соціальні та поведінкові науки» й «Управління та адміністрування»

Протокол № 4 від 05 лютого 2018 р.

Голова НМК 4

к.т.н., доц.

Н.В. Доценко